

कोरोना भाइरस (COVID- 19)संक्रमणबाट महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका
व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरुमा परेको र पर्न सक्ने असरहरुको बारेमा सुधार तथा
सम्बोधन गर्न र सामाजिक संघ-संस्था परिचालन गर्ने सम्बन्धी

कार्ययोजना-२०७७

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

प्रस्तावना:

सन् २०१९ को अन्त्यदेखि चीनको वुहानबाट शुरु भएको कोरोना भाइरस (COVID 19) सङ्क्रमणका कारणसंसारभरीका प्राय सबै मुलुकहरु आक्रान्त भइहेका छन् । नेपालमा पनि यस महामारीबाट संक्रमीतहरुदेखिएको र देखिने क्रममा रहेकोछ ।

यसै सन्दर्भमा मिति २०७६ चैत २४ गते बसेको नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद्को निर्णयबाट विभागीय माननीय मन्त्रीहरुलाई कोभिड १९ को संक्रमण, रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार अभियानमा लाग्न विशेष जिम्मेवारी प्रदान गरिएअनुसार महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रीलाईकोभिड-१९ (COVID-19)संक्रमणबाट महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरुमा परेको र पर्न सक्ने असरहरुको बारेमा सुधार र सम्बोधन गर्न र सामाजिक संघ संस्था परिचालन गर्ने सम्बन्धीजिम्मेवारी दिइएको छ ।

उक्त जिम्मेवारीलाई कार्यान्वयन गर्ननेपालमा राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्य ढाँचा २०७० मा व्यवस्था भए बमोजिम विपद्को समयमा सङ्कटासन्न समूहको संरक्षणका लागि आवश्यक योजना तयार गर्ने साथै विपद्सँग सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा विभिन्न ऐन नियम तथा कानूनहरु रहेका छन् ।

संयुक्त राष्ट्रसंघको घोषणापत्र, महिला विरुद्ध हुने सबै किसिमका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धी १९७९, बाल अधिकार सम्बन्धी महासन्धी १९८९, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि महासन्धि २००६, निकृष्ट प्रकारको बाल श्रम उन्मूलन महासन्धी २००१, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानून १९४९ लगायतका अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धीहरु, नेपालको संविधान तथा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, विपन्न परिवार लगायत सिमान्तकृत वर्गका लागि कार्यक्रम गर्दा वा नीति निर्देशन बनाउँदा राष्ट्रिय कानूनहरुको मर्मलाई अङ्गिकार गर्दै विपद्को अवस्थामा सङ्कटासन्न व्यक्ति तथा समूह माथि हिंसा, दुर्व्यवहार, शोषण, विभेद, बेवास्ता हुन नदिन विपद् तथा महामारीको अवस्थामा संरक्षणसँग सम्बन्धित विश्वव्यापी मार्गनिर्देशक सिद्धान्तहरु रहेका छन् ।

यी सिद्धान्तहरुले मानवअधिकार, लैङ्गिक सम्वेदनशिल, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक सम्वेदनशिल, गोपनियता, विभेद रहित व्यवहार, समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारी सेवामा निरन्तरता तथा सुरक्षा र संरक्षणको प्रत्याभूति हुने गरी आवश्यक प्रतिकार्य व्यवस्थित गरी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाको भूमिकालाई अझ प्रभावकारी रूपमा

परिचालन गर्न आपत्कालिन सेवा उपलब्ध गराउने लक्ष्य लिई वर्तमान अवस्थामा फैलिरहेको कोभिड- १९ को विश्वव्यापी महामारी, त्यसको प्रभाव र जोखिम न्यूनीकरण गर्नको साथै संक्रमण नियन्त्रण एवं रोकथाम गर्नको लागि प्रचलित ऐन नियम समेतलाई मध्यनजर गरी यो कार्ययोजना तयार गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्ययोजनाको नाम कोरोना भाइरस(COVID-19)संक्रमणबाट महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरुमा परेको र पर्न सक्ने असरहरुको बारेमा सुधार र संबोधन गर्न र सामाजिक संघ संस्था परिचालन गर्ने सम्बन्धी कार्ययोजना २०७६ रहेको छ ।
- (२) यो कार्ययोजना नेपाल सरकारबाट स्वीकृती भए पश्चात तुरुन्त लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा:

- (क) "कार्ययोजना" भन्नाले कोभिड-१९ (COVID-19)संक्रमणबाट महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरुमा परेको र पर्न सक्ने असरहरुको बारेमा सुधार र संबोधन गर्न र सामाजिक संघ संस्था परिचालन गर्ने सम्बन्धी कार्ययोजना, २०७६लाई जनाउँछ ।
- (ख) "समिति" भन्नाले दफा (३) बमोजिम गठित निर्देशक समितिलाई जनाउँछ ।
- (ग) "सामाजिक संघ संस्था" भन्नाले समाजकल्याण परिषद्मा आवद्ध भएका वा नभएका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियगैरसरकारी सामाजिक संघ संस्थालाई बुझाउँछ ।
- (घ) "परिषद्" भन्नाले समाज कल्याण ऐन २०४९ अनुसार स्थापित समाज कल्याण परिषद्लाई बुझाउँछ ।
- (ङ) "मन्त्रालय" भन्नाले महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयलाई बुझाउँछ ।
- (च) "प्रदेश मन्त्रालय" भन्नाले प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई बुझाउँछ ।
- (छ) "जिल्ला समन्वय समिति" भन्नाले हरेक जिल्लाका जिल्ला समन्वय समितिलाई जनाउँछ ।
- (ज) "पालिका/स्थानीय तह" भन्नाले गाउँपालिका, नगरपालिका, उपमहानगर त महानगर पालिकालाई सम्भन्नुपर्दछ ।

सचिव

(भ) “लाभान्वित समूह” भन्नाले कोविड-१९ को कारणले जोखिममा परेका महिला, बालबालिका अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई बुझाउँछ।

३. कार्ययोजनाको उद्देश्यः(क) महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूमा परेको र पर्न सक्ने असरहरूको बारेमा सुधार, सम्बोधन गर्न र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक संघ संस्थाको परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने गराउने,
- (ख) विद्यमान विश्वव्यापी महामारी कोभिड-१९ को सन्दर्भमा सङ्कटासन्न व्यक्ति र समूहमाथि हिंसा, दुर्व्यवहार, शोषण, विभेद, बेवास्ता हुन नदिन आवश्यक प्रतिकार्य व्यवस्थित गरी आपत्कालिन सेवा उपलब्ध गर्ने गराउने,
- (ग) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघ संस्थाको श्रोत साधनलाई कोभिड-१९संक्रमणबाट प्रभावित सङ्कटासन्न व्यक्ति, वर्ग तथा समुदायको संरक्षण एवं व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई एकीकृत प्रणालीद्वारा परिचालन गर्ने,
- (घ) जोखिम न्यूनीकरण गर्ने, पूर्व तयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका लागि सरकारका तिन वटै तहमा समन्वय र सहकार्य गर्न सरकारी-गैरसरकारी संघ संस्थाको संयन्त्र स्थापना गरी परिचालन गर्ने,
- (ङ) कोभिड-१९संक्रमणसँग सम्बन्धीत नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई सहयोग गर्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघ संस्था तथा परियोजनाहरूको कामको प्रकृति, उद्देश्य तथा कार्यक्षेत्रका आधारमा जिम्मेवारी बाँडफाँड गरी तत्कालीन, अल्पकालीन र दीर्घकालीन कार्यक्रम तर्जुमा गर्न लगाई कार्यान्वयन गराउने,
- (च) कोभिड-१९संक्रमणको प्रभावको सिकाईबाट आएका चुनौतीहरूलाई अवसरको रूपमा प्रयोग गर्न सामाजिक रुपान्तरणकारी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,
- (छ) सामाजिक संघ संस्थाहरू मार्फत प्राप्त हुने सहयोगलाई लक्षित समुहको प्राथमिकता क्षेत्र, भौगोलिक तथा श्रोतका आधारमा वितरणको लागि समानुपातिक समावेशी मापदण्ड बमोजिम लागु गर्ने गराउने।

४. निर्देशक समितिः (१) कोभिड-१९संक्रमणबाट महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूमा परेको र पर्न सक्ने असरहरूको बारेमा सुधार र संबोधन गर्न र सामाजिक संघ संस्था परिचालन गर्ने सम्बन्धमा माननीय महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ

नागरिक मन्त्रीको संयोजकत्वमा निर्देशक समितिको गठन गरिनेछ, जसमा देहायका सदस्यहरु रहनुहुनेछः

(क) माननीय महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री	अध्यक्ष
(ख) सातै प्रदेश सरकारका सामाजिक विकास मन्त्रीहरु	सदस्य
(ग) राष्ट्रिय योजना आयोगका सामाजिक क्षेत्र हेर्ने माननीय सदस्य	सदस्य
(घ) महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, सचिव	सदस्य
(ङ) जिल्ला समन्वय समिति महासङ्घका अध्यक्ष	सदस्य
(च) नगरपालिका महासङ्घका अध्यक्ष	सदस्य
(छ) गाउँपालिका महासङ्घका अध्यक्ष	सदस्य
(ज) समाज कल्याण परिषद्, सदस्य सचिव	सदस्य
(झ) प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयका सहसचिव, प्रतिनिधि	सदस्य
(ञ) अर्थ मन्त्रालयका सहसचिव, प्रतिनिधि	सदस्य
(ट) गृह मन्त्रालयका सहसचिव, प्रतिनिधि	सदस्य
(ठ) संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सहसचिव, प्रतिनिधि	सदस्य
(ड) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका सहसचिव, प्रतिनिधि	सदस्य
(ढ) महानिर्देशक, महिला तथा बालबालिका विभाग	सदस्य
(ण) गैरसरकारी संस्था महासङ्घका अध्यक्ष	सदस्य
(त) महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयका सह सचिव	सदस्य सचिव
(२) संघीय सांसदहरु तथा प्रदेश सांसदहरु, विकास साभेदार, अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधि तथा विज्ञहरुलाई आमन्त्रित सदस्यको रुपमा आवश्यकतानुसार आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।	
(३) समितिमा अन्य मन्त्रालयका प्रतिनिधिहरुलाई विषयवस्तुसँग सम्बन्धित भएमा आवश्यकता अनुसार आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।	
(४) समितिको बैठक आवश्यकतानुसार प्रत्यक्ष वा अनलाइनको माध्यमबाट समेत बस्नेछ।	
(५) समितिको बैठकको कार्यविधि आफै तय गरे बमोजिम हुनेछ ।	
(६) समितिको सचिवालयको गठन र आवश्यक कर्मचारीको व्यवस्था समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।	
(७) समितिको सचिवालय मन्त्रालयमा रहनेछ ।	

सचिव

५. निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः(क) कोभिड-१९ संक्रमणबाट महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरुमा परेको र पर्न सक्ने असरहरुको बारेमा सुधार र सम्बोधन गर्न तथा संघसंस्था परिचालन गरी कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्नका लागि सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन दिने ।
- (ख) कोभिड-१९ सँग सम्बन्धित समाज कल्याण परिषद्, विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक संघ संस्थाहरु परिचालन गर्न आवश्यक कार्यविधि, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरु तयार गरी स्वीकृत गर्ने र सोको लागि समन्वय गर्ने ।
- (ग) आवश्यक श्रोत तथा बजेट व्यवस्थापनको लागि समन्वय गर्ने ।
- (घ) नेपाल सरकार, विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघ संस्था एवं निकायहरुबीच आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- (ङ) नेपाल सरकार तथा निकायहरुलाई आवश्यक सुझाव प्रदान गर्ने ।
- (च) प्रदेश सामाजिक मन्त्रीको संयोजकत्वमा प्रदेशस्तरीय, जिल्ला समन्वय समितिको संयोजकत्वमा जिल्लास्तरीय र पालिका प्रमुखको संयोजकत्वमा पालिकास्तरीय उप समितिहरु गठन गर्ने ।
- (छ) सामाजिक संघ संस्था तथा नागरिक समाजले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम तथा परियोजनालाई कामको क्षेत्र, प्रकृति, उद्देश्य तथा तत्काल गर्न सक्ने कामका आधारमा जिम्मेवारी बाँडफाँड गरी आवश्यकता अनुसार तत्कालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन योजना बनाई सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- (ज) नेपाल सरकार तथा उच्चस्तरीय समितिले दिएको निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- (झ) कोभिड १९ को रोकथाम सम्बन्धी नेपाल सरकारले जारी गरेको निर्देशन तथा प्रक्रियाहरुलाई (सामाजिक तथा व्यक्तिगत दुरी, सरसफाई, क्वारेन्टिन र आइसोलेसनमा बस्ने नियमहरु आदि) गाँउ र टोलहरुसम्म पुऱ्याउने, सामुदायिक संगठनहरुलाई व्यापक रुपमा परिचालन गरी जनचेतना जगाउने ।
- (ञ) महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, यौनिक अल्पसंख्यक, गर्भवती, सुत्केरी, अशक्त तथा विरामी एवं दुर्गम र विकट

२०७१/२०
माथि

- क्षेत्रका जनतालाई प्रथमिकतामा राखी आवश्यक सहयोगको व्यवस्थापन गर्ने गराउने ।
- (ट) संघ संस्थाहरूले उपलब्ध गराउने स्वास्थ्य उपकरण, प्रविधि तथा स्वस्थ उपचार सामग्री उपलब्ध गराउन समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।
- (ठ) सामाजिक संघ संस्थाहरू मार्फत प्राप्त हुने सहयोगलाई प्राथमिकता क्षेत्र, भौगोलिक र श्रोतका आधारमा समानुपातिक समावेशी मापदण्ड अनुसार वितरणको लागि परिचालन गर्ने तथा अभिलेखीकरणको व्यवस्था मिलाउने,
- (ड) राज्यले भरणपोषण र आश्रय दिनुपर्ने संवेदनशील र उच्च जोखिममा रहेका (विशेषतः विभिन्न पुनर्स्थापना केन्द्र/आश्रम/गृहमा रहेका) महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्तिहरूको तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने गराउने,
- (ढ) कोभिड-१९ को कारणले उत्पन्न हुने वा सो चरणमा वा त्यसपश्चात हुन सक्ने प्राकृतिक वा अन्य कुनै प्रकारको विपद् तथा जोखिमलाई व्यवस्थापन गर्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था र तीनको श्रोत साधनको प्रभावकारी परिचालन गर्ने गराउने।
- (ण) यस कार्ययोजना अन्तर्गत विभिन्न निकाय तथा संघसंस्थाहरूले गरेका कार्यको प्रभावकारिता, अनुगमन, मुल्यांकन तथा प्रतिवेदनको समिक्षा गरि आवश्यक निर्देशन दिने।
- (त) कोभिड-१९ सँग सम्बन्धित योजनाहरूफास्टट्र्याक (fast track)पद्धति अवलम्बन गरी स्विकृत गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

६. कार्यविधि बनाउने: यस कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि मन्त्रालयले आवश्यक कार्यविधि बनाउन सक्नेछ ।

७. एकीकृत समन्वय प्रणाली: सामाजिक संघ संस्थाहरूले कोभिड १९ लाई केन्द्रित गरी सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरू यस कार्ययोजना अन्तर्गत हुनेछ र सोको व्यवस्थित अभिलेखिकरणको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

८. प्रतिवेदन पेश गर्ने: यस समिति अन्तर्गतका सम्पूर्ण कार्यहरूको नियमित प्रतिवेदन माननीय उपप्रधान मन्त्री तथा रक्षा मन्त्री एवं नोभल कोरोना (कोभिड १९) रोग रोकथाम तथा नियन्त्रण उच्चस्तरीय समन्वय समितिका संयोजक समक्ष र आवश्यकता अनुसार मन्त्रपरिषद्मा पेश गरिनेछ ।

१०/११/२०
१०/११/२०

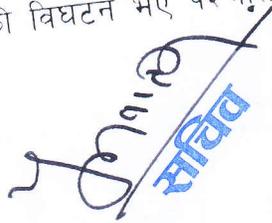
९. बजेट व्यवस्था: (क) यस कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने बजेट संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तह संगको समन्वयमा व्यवस्थापन गरिनेछ।
(ख) निर्देशन समितिको बैठक तथा कार्यसंचालन र सचिवालयको लागि तत्काल आवश्यक पर्ने रकम महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयको विनियोजित वचत रकमबाट व्यवस्थापन गरिनेछ।

१०. संशोधन: यस कार्ययोजना तथा यस मातहत बनेका कुनै पनि कार्यविधि, निर्देशिका तथा मापदण्डको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अवरोध वा अस्पष्टता आएमा निर्देशक समितिले आवश्यकता अनुसार बाधाअड्काउ फुकाउन सक्नेछ।

११. बचाउ: यस कार्ययोजनामा तथा सो अन्तर्गत बन्ने कार्यविधिमा भएका व्यवस्थाहरु यस कार्ययोजना बमोजिम नै हुनेछ। यसमा नभएका व्यवस्थाहरु प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

१२. निर्देशक समितिको विघटन: (१) कोभिड १९ नियन्त्रण भएपछि नेपाल सरकारको निर्णयबाट निर्देशक समितिको विघटन हुनेछ।

(२) यस समितिको विघटन भए पश्चात कुनै दायित्व भए नेपाल सरकारले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ।

सचिव

अनुसूची - १

महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालयको
कार्ययोजना अन्तर्गतको
प्रस्तावित कार्यक्रम

बिषयगत क्षेत्र: महिला तथा यौनिक अल्पसंख्यक

क्र.सं.	कार्यक्रम	समय अवधि			जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
		तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन				
१	मजदुरी गरी जिवनयापन गर्ने अति विपन्न तथा पछाडि पारिएका समुदायका महिलाहरु तथा हिंसाको जोखिममा रहेका महिला तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरुको लकडाउनको कारण परेको असर मापन गरी संवोधनको लागि सुझाव दिन तत्कालिन अवस्था विरलेषण। Rapid Gender Assessment)गर्ने ।	तत्काल			महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय	UN-Women UNICEF UNFPA	UN-Women बाट	(Rapid Gender Assessment) कार्य अघि वढिसकेको
२	आश्रयस्थलमा रहेका	तत्काल			सम्बन्धित	स्वास्थ्य तथा	आवश्यकता	संबेदनशील स

(Handwritten signature)
साविव

क्र. स	कार्यक्रम	समय अवधि			जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
		तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन				
	अशक्तमहिला,मानसिक सन्तुलन गुमाएका महिलाहरूलाई अत्यावश्यक सरसफाइका न्यूनतम सामग्रीहरूसेनिटरी प्याड लगायतउपलब्ध गराउने ।			स्थानीय तह, संघ संस्था (स्थानीय तह मार्फत)	जनसंख्या र महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय संघसंस्था	अनुसार वजेट	भाएकोले साबधानी तथा उच्च सतर्कता अपनाउनु पर्ने	
३	आफ्नो पालिकाभिन्न रहेका पुनर्स्थापना केन्द्रहरूको तथ्याङ्कतयार गर्ने ।	तत्काल		सम्बन्धित स्थानीय तहहरू	गृह र संघीय मामिला मन्त्रालय संघसंस्था (स्थानीय तह मार्फत)	आवश्यकतानुसार	विशेष प्राथमिकता दिनुपर्ने भाएकोले	
४	लैङ्गिक हिंसा पिडितको लागि विभिन्न हटलाईन सेवालाई अझ प्रभावकारी बनाउने साथै महिला आयोगबाट सञ्चालित हटलाईनलाई २४ सै घण्टा सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाउने	तत्कालसुरु गरी निरन्तर गर्ने	मध्यकालीन	राष्ट्रिय महिला आयोग	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय नेपाल प्रहरी TPO(टिपिओ)नेपाल LAK(ल्याक)नेपाल स्थानीय तहका न्यायिक समिति	आवश्यकतानुसार	लकडाउनको कारण हिंसाका घटना बढ्नसक्ने भाएकोले	

०३.०६.२०

 PRJ/R

क्र. स	कार्यक्रम	समय अवधि			जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
		तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन				
५	तैडुगिक हिसाबाट पडित महिला तथा बालिका लाई तत्काल निशुल्क उपचार तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने ।	तत्काल			सम्बन्धित स्थानीय तहहरु	नेपाल प्रहरी संरक्षण विषयगत क्षेत्रमा आवद्ध संघसंस्थाहरु (स्थानीय तह मार्फत) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	निशुल्क	विषयगत क्षेत्रमा आवद्ध संघसंस्थाहरुको सञ्जाल देशभरी व्याप्त भै हाल सेवा दिइरहेकोले
६	घरेलु हिसाका शिकार भएका महिला, बालिका र तैडुगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरुको लागि निशुल्क कानुनी सहायताको व्यवस्था गर्ने पुनर्स्थापना केन्द्रमा आश्रय लिई वसेका महिलाहरुको हेरचाह तथा सेवामा खटिएका महिला कर्मचारीहरुलाई आवश्यक पर्ने आधारभूत स्वास्थ्य	तत्काल	मध्यकालिन		सम्बन्धित स्थानीय तहहरु	तिनै तहका सरकार संरक्षण विषयगत क्षेत्रमा आवद्ध संघसंस्थाहरु स्वास्थ्य मन्त्रालय नेपाल प्रहरी प्रदेश सरकार संरक्षण विषयगत	निशुल्क	लकडाउनमा हिसा बढ्ने जोखिम भएकोले स्वास्थ्य संवेदनशील विषय भएकोले
७	पुनर्स्थापना केन्द्रमा आश्रय लिई वसेका महिलाहरुको हेरचाह तथा सेवामा खटिएका महिला कर्मचारीहरुलाई आवश्यक पर्ने आधारभूत स्वास्थ्य	तत्काल			स्थानीय तहमार्फत	स्वास्थ्य मन्त्रालय नेपाल प्रहरी प्रदेश सरकार संरक्षण विषयगत	सर्वैतहको सहकार्यमा बजेट आवश्यकतानुसार	स्वास्थ्य संवेदनशील विषय भएकोले

क्र. स	कार्यक्रम	समय अवधि			जन्मवार निकाय	सहयोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
		तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन				
	सामाजिक उपलब्ध गराउने तथा अनिहरुलाई समेत मनोसामाजिक परामर्श दिने।					क्षेत्रमा आवद्ध संघसंस्थाहरु (स्थानीय तह मार्फत)		
८	यौनशोषण दुर्यवहार लगायत विभिन्न प्रकारका लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि नियमित रूपमा जनचेतनामूलक सूचना र निर्णयहरु विभिन्न भाषाहरुमा सम्प्रेषण तथा प्रशारण गर्ने ब्यबस्था जिलाउन संरक्षण विषयगत क्षेत्र तथा संचारमाध्यमहरुसंग समन्वय गर्ने	तत्काल			महिला तथा बालवालीका विभाग	महिला मन्त्रालय, नेपाल प्रहरी प्रदेश सामाजिकविकास मन्त्रालय स्थानीय तह तथा संरक्षण विषयगत क्षेत्रसंग आवद्धसंघसंस्थाहरु	आवश्यकतानुसार	हाल सम्प्रेषण र प्रशारण भएका जनचेतनामूलक सामाजिकलाई अझ व्यापक र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक भएकोले ।
९	सडकसञ्जाल पुगोका स्थानिय तहहरुमा गर्भवति तथा सुत्केरी महिलालाई २४ सै घन्टा एम्वुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था	तत्काल	मध्यकालिन		सम्बन्धित स्थानीय तहहरु	स्वारस्थ्य मन्त्रालय महिला मन्त्रालय संघीय मामिला तथा सामान्यप्रशासन	आवश्यकतानुसार व्यवस्था गर्ने	महिलाको सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन अधिकारको रक्ष

”

सचिव

क्र. स	कार्यक्रम	समय अवधि			जन्मभेवार निकाय	सहयोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
		तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन				
१०	मिलाउने। यसको लागि सम्बन्धित स्थानिय तह प्रदेश तह तथा संघीय मन्त्रालयबाट सम्पर्कवन्दु तौकि तत् सम्पर्कव्यतिलाई सम्बन्धित क्षेत्रका एम्बुलेन्स प्रदायक अस्पतालका सम्पर्क व्यक्तिसंग जोडी उनिहरुको माध्यमबाट सहजीकरण गर्ने।	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय	राष्ट्रिय महिला आयोग नेपाल प्रहरी गृह मन्त्रालय प्रदेश तथा स्थानीय तह	आवश्यकतानुसार	राज्यको दायित्व

सहायक
सचिव

क्र. स	कार्यक्रम	समय अवधि			जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
		तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन				
११	कोभिड-१९ ले पारेको लैङ्गिक असर तथा प्रभावको अध्ययन अनुसन्धान गरी प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा संवोधनको लागि आवश्यक नीति तर्जुमा गर्ने ।		मध्यकालिन	दीर्घकाल	महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	संघीय मन्त्रालयहरू प्रदेश तथा स्थानीय तह	आवश्यकतानुसार	राज्यको दायित्व
१२	कोभिड-१९ महामारीको कारण जिविकोपार्जन गुमाएका संकटापन्न समूदायका महिला तथा तिनका परिवारको वेरोजगारी तथा गरिबीको संवोधन गर्नका लागि उद्दमशिलता विकास जिविकोपार्जन सुधार तथा सिपमूलक तालिम तथा वित्तियपहुच विस्तारलगायतका कार्यक्रमहरूमा जोड्ने ।		मध्यकालिन	दीर्घकाल	उद्योग बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय प्रदेश सामाजिक मन्त्रालय तथा स्थानीय तह	आवश्यकतानुसार	दिविगोविकास लक्ष्यसमेतले सिर्जना गरेको दायित्व
१३	महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गताका क्षेत्रमा स्थानियतह, प्रदेशतथा विभिन्न	तत्काल	निरन्तर	निरन्तर	स्थानिय तह	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको	व्ययभार नपर्ने	प्रतिबेदन चुस्त दुरुस्त राख्न

13

DPJLR

क्र.सं.	कार्यक्रम	समय अवधि			जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
		तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन				
	संघीय मन्त्रालयबाट बाट भए गरेका कार्यक्रमहरूको नियमित प्रतिवेदन (Reporting) को व्यवस्था मिलाउनको लागि सम्बन्धित तह र निकायबाट सामाजिक विकास शाखाको प्रमुख/अधिकृतलाई सम्पर्कव्यक्ति तोकिएको कार्यजिम्मेवारी दिने।					कार्यालय संघीय मामिला र महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय		

[Handwritten Signature]

पुनश्च : संघसंस्था भन्नाले सम्बन्धित स्थानिय तहमा संचालित राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु बुझनुपर्छ ।

अनुसूची - २

बालबालिकाकोक्षेत्रमागर्नुपर्ने काम

पालमाकुल जनसंख्याको ४१.८४ प्रतिशतबालबालिकाकाकालागिमहामारीको बेलामा संरक्षण दिनु हामी सबैको दायित्वहो । परिवार, समुदाय, गाउँसमाज, र नागरिक समाजतथा सरकार मिलेर बनेको राज्यको प्रमुखदायित्वमाबालबालिकाहरूले अभिभावकत्वनपाई विचल्लीहुनु हामी सबै कर्तव्य पालनबाट चुकेको ठहर्छ । त्यसैले विपदको यो घडीका कोहीपनिअनाथ र असहायहुनु नपरोस भनेर महिला, बालबालिकातथा समाज कल्याण मन्त्रालयले सबैसंगको सहकार्यमाकार्यान्वयनगर्ने गरी यो कार्ययोजनातयार पारेको हो ।

अभिभावकको साथमा नरहेका, परिवारको आर्थिक अवस्थाएकदमै कमजोर भएका, ग्रामीण भेकका दुरदराजमा रहेका र अभिभावकसँगै शहरी र सुविधा सम्पन्न गाउँमा रहेका सबै बालबालिकाको संरक्षण हाम्रो प्रमुखदायित्वहो । नेपालमाबालगृह, बाल सुधार गृह, पुनःस्थापन केन्द्र, सामाजिककरण केन्द्र, आरागारमाअभिभावकभइअन्तै आश्रित, धार्मिक संघ संस्थामा रहेका, सडकमा आएका र छात्रावासमा बालबालिकाहरू रहेका छन् ।

पनि परिवारमै पनिविभिन्नआर्थिक अवस्थाअनुसार विभिन्न सेवा सुविधाका साथबालबालिकाहरू हुर्किरहेका छन् । कोरोना भाइरसले ल्याएको महामारीका बेलामा अस्ता बालबालिकाको संरक्षण, सहयोग र सुरक्षाकालागि यो कार्ययोजनातयार पारिएको छ ।

DP/IB

कार्यक्रम	समय अवधि			कार्यक्षेत्र (प्रदेश, जिल्ला, पालिका)	जन्मेवार निकाय	सहयोगीनिकाय	बजेट व्यवस्थापन
	तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन				
१. धार्मिक संघ संस्था, बाल सुधार गृह लगायतका ठाउँमा बालबालिकाकालागिसुरक्षाकवज (प्यारसिडामोल, मास्क, हेण्ड स्थानिटार्डजर, हातधुने साबुन) पुर्याउनसहयोग र समन्वयगर्ने ।	I			देशभर	बाल गृह, बालगृह महासंघ, स्थानियतह	महिलाबालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद्	६० लाख, महिलाबालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, प्रदेशको सामाजिकविकास मन्त्रालय, स्थानीयतह समन्वितबालगृह, संघसंस्था सहयोग, स्थानीय सहयोग
२. धार्मिक संघ संस्था, बाल सुधार गृह लगायतका ठाउँमा बालबालिका साधुरो कोठामा रहेको, आपसी घुलमिल हुने स्थिति रहेकोले सोसल डिस्ट्र्यान्स कायमहुने प्रबन्धमिलाने ।	I				स्थानीयतह, समन्वितबाल गृह, समन्वितबाल सुधार गृह, स्थानीयतह	महिलाबालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद्	
३. आवश्यकताअनुसार मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने	I	I			समन्वितबाल सुधार गृह,	महिलाबालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक	
नालगहमा रहेका बालबालिकालाई दुर्घसनबाट निजा हेरचाहगर्ने ।		I	I		समन्वितबाल सुधार गृह,	महिलाबालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक	

सहायक
सचिव

२	एचआइभि जस्ता संक्रमणमा परेका बालबालिकाको नियमितखाने औषधि उपलब्ध गराउन आवश्यक सहयोग र समन्वयगर्ने ।	I	I			स्थानीयतह	मन्त्रालय, राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद्	२५ लाख
३	सृजनशिलकाममा संलग्न गराइ राख्ने ।	I	II			सम्बन्धितबाल सुधार गृह र बाल गृह	महिला, बालबालिका तथा नागरिक मन्त्रालय	
४	बालबालिकाबोजतलास केन्द्र १०४ र बाल हेल्पलाइन १०९८ लाई २४ सै घण्टा सुचारु गराई सडक बालबालिकाअभ्रै भेटिएमा उद्धार गरी स्थानीयतहको क्वारेन्टिनमा राख्ने र समय पुराभएपछि बालगृहमा लैजाने ।	I	I			स्थानीयतह, गैसस	महिला, बालबालिका तथा नागरिक मन्त्रालय	२५ लाख
८	दैनिक ज्यालादारी गरी जीवननिर्वाह गर्ने अभिभावकका बालकालिकाभए उनीहरूकालागिदिइने राहतप्राथमिकताका साथ उपलब्ध गराउन समन्वय र सहकार्य गर्ने ।	I	II			स्थानीयतह	महिला बालबालिका तथा नागरिक मन्त्रालय	
९	उनीहरूलाई बालश्रममा जानबाट रोक्न उनीहरूको तथ्यांक संकलन गरी स्कुलभर्नाका लागि समन्वय र सहकार्य गर्ने । यस्ता परिवारलाई आर्थिक रूपमा सवलबनाउनविशेष समन्वयगर्ने ।		I	I		स्थानीयतह, गैसस	महिला, बालबालिका तथा नागरिक मन्त्रालय	
१०	विभिन्न नाममा बालबालिकाहरु राख्ने बालगृहहरुकालागिनिश्चित मापदण्ड तयार पारि लागू गर्ने ।		I	II		महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद् र गैसस	५ लाख

भएकाबालबालिका र उनीहरुका हरुकालागिप्राथमिकतामा राखेर स्वास्थ्य काकामगर्ने ।							गैसस, स्थानीयतह	महिला, बालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	
खोप लिनुपर्ने बालबालिकाकालागि यस्तो खोपको व्यवस्थागर्न सहयोग र गर्ने ।	I	I	I	I			स्थानीयतह, स्थानीय स्वास्थ्य संस्था	स्वास्थ्यतथा जनसंख्यामन्त्रालय	
उनको समयमाबालबालिकालाई अनलाईन हरु हेर्न, पढ्न र व्यवहारिक ज्ञान दिने बलस्वनगर्ने । बालबालिकाकालागिचाहिने इन सामग्रीउत्पादनमाविशेष जोड दिने, हतगर्ने ।	II	I	I	I			शिक्षामन्त्रालय, शिक्षामन्त्रालय,	सूचनातथा संचार मन्त्रालय, विभिन्न संघ संस्थाहरु	शिक्षा र सूचनाप्रविधिमन्त्रालय
याहार केन्द्रलाई विशेष व्यवस्थापनगर्दै रीको समयमा समेत गुणस्तरीय सेवादिने मण नफैलने गरी व्यवस्थापनगर्न समन्वय कार्य गर्दै मापदण्ड तयार पारी वयनभएनभएको निगरानीगर्ने ।		II	I	I			शिशु स्याहार केन्द्र, महिला, बालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	महिला, बालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	
कालिनबाल उद्धार कोष र बाल कोषलाई स्थानीयतह सम्मपुयाई जोखिममा रहेका ालिकाहरुको उद्धार र व्यवस्थापनको यसको ग गर्ने ।	I	I	I	I			महिला, बालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	स्थानीयतह	
वारेन्टिनकालागिप्रयोग भएका स्कूलहरु लकडाउन हटेपछि खुलाहँदाहुनसक्ने वेतखतरालाई कमगर्न अनिवार्य र कारी डिस्टिन्क्शनकालागि समन्वय र गर्ने ।		I	I	I			स्थानीयतह र सम्बन्धितविद्यालय	स्वास्थ्यतथा जनसंख्यामन्त्रालय	

2020-06-10
DPJR

तहको सहकार्यमाभएका बालउद्धार र का कामलाई स्थानीयतहसम्मविस्तार गर्ने		II		महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय स्थानीयतह	राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद्, प्रदेश सरकार र स्थानीयतह	
वक्वारेन्टिन वाआइसोलेसनमा बस्नुपर्ने कताभएमाबालबालिकाको संरक्षणका लगृहमा लैजाने वानजिकको नातेदारकोमा हीहरूलाई अभिभावकनभएको महशुस ने ।	I			महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद् र गैसस		
लिकाकालागिजारी सन्देशहरू अभिभावक र लिकाले बुझ्ने भाषामातयार पारी ससम्म पुर्याउने ।	II	II	I	राष्ट्रिय तथा स्थानीय संचार माध्यम	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, सूचना तथा संचार मन्त्रालय, राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद् र सम्बन्धित स्थानीयतह	
माध्यमलाई बालबालिकाकालागिमिलने णिनिर्माण तथा प्रसारणका लागि अनुरोध	II	I	देशभर	संचार माध्यमहरू	स्थानीयतह	दुवै

नोट :

तत्कालिन : तत्कालै गरिहाल्नुपर्ने

मध्यकालिन : तत्कालै सुरु गरेर पन्ध्र दिनपछि द्रुतगतिमागर्नुपर्ने

दीर्घकालिन : पन्ध्र दिनपछि सुरु गरेर १ महिना पछि द्रुतगतिमा लैजाने प्राथमिकताक्रम रोमन अंकको १ बटा सुरु भईक्रमशःसाथितिर जानेछ ।

रोमनअंकको १ लाई पहिलो प्राथमिकतामानीक्रमशमाथिजाँदाक्रमप्राथमिकताको हुँदै जानेछ ।

 DRJA

अनुसूची - ३

ज्येष्ठ नागरिकका लागि गर्नुपर्ने काम

नेपाल सरकारले निर्णय गरे बमोजिम नेपालमा ६० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिकहरूको संख्या २५ लाख छ । यी मध्ये ७ लाख ज्येष्ठ नागरिकले सरकारले सामाजिक सुरक्षा भत्ता अन्तरगत दिने वृद्धभत्ता लिइरहेका छन् । वृद्धभत्ता पाउने मध्ये ६ लाख ७० देखि ८० वर्षका छन् भने ८० देखि ९० वर्षका ९० हजार छन् । ९ हजार ९९० जना ९० देखि १०० वर्षको उमेर समूहका छन् भने ११० जना १०० वर्ष भन्दा माथिका छन् ।

सरकारले संचालन गरेको वृद्धाश्रममा रहेका वृद्धहरूको संख्या १००० रहेको छ । सन् २००२ मा ६.५ प्रतिशत रहेको वृद्धहरूको संख्या सन् २०२५ मा १२ प्रतिशत पुग्ने अनुमान गरिएको छ । यसरी विभिन्न स्थानमा रहेका ज्येष्ठ नागरिकको सुरक्षा र स्वास्थ्य अहिलेको जटिल महामारीको अवस्थामा हामी सबैका लागि चुनौती हो तर हामी सबैले मिलेर व्यवस्थित रूपमा काम गर्न सके हामीले ज्ञानको भण्डारको रूपमा रहेका यो पुस्तालाई सजिलै बचाउन सकौं । तर यसका लागि सरकार, समुदाय, परिवार र नागरिक समाज सबै मिलेर निम्न बमोजिमका काम गर्नुपर्ने हुन्छ ।

सचिव

कार्यक्रम	समय अवधि			कार्यक्षेत्र (प्रदेश, जिल्ला, पालिका)	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
	तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन					
ज्येष्ठ नागरिकको तथ्यांक संकलन गर्न मोबाइल एप्स बनाउने र यसमा सबै विवरण राखि अद्यावधिक गर्ने ज्येष्ठ नागरिकले प्राप्त गर्ने निवृत्तिभरण एवं सामाजिक सुरक्षा भत्ता जस्ता रकमलाई सरल ढंगले उपलब्ध गराउने ।		I	I		मन्त्रालय	परिषद र गैसस	आवश्यकता अनुसार	
आवश्यकता अनुसार मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने ।		I			सम्बन्धित बैंक	वडा कार्यालय, स्थानीय तह		
स्वास्थ्य सम्बन्धी नियमित समस्या भएमा वा कोरोनाको शंका लागेमा स्वास्थ्यकर्मीसंग सल्लाह गरी स्वास्थ्य संस्थामा लैजाने ।	II	I	I		स्थानीय तह, गैसस	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय		
ज्येष्ठ नागरिकको उपचारलाई प्राथमिकतामा राख्ने	I	I	I		स्थानीय तह, गैसस	स्वास्थ्य मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय		

PRJR
D/15/2

६	ज्येष्ठ नागरिकसंग अहिले कुनै पनि बाहानामा कसैले पनि ३ मीटर भन्दा नजिक गई फोटो नखिच्ने । राहत वा अन्य केही चिज वितरण गरेको फोटो नखिच्ने । खिचिहाले सार्वजनिक नगर्ने ।	I	II	II	परिवार, हेरचाह गर्नेहरु, स्थानीय तह	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	थप भार नपर्ने
७	ज्येष्ठ नागरिकको सेवा हाम्रो परम्परा र दायित्व हो भन्ने कुरा सबै पक्षलाई बुझाउने र कतै कसैले वेवारिसे अवस्थामा रहेका वा कतै हिंसा वापिडामा परेका ज्येष्ठ नागरिक भेटिए वा छन भन्ने थाहा पाए तुरुन्तै सम्पर्क गर्ने र उहाँहरुको उद्धार गरि आश्रममा राख्ने ।	I	I	I	स्थानीय तह, नैसस	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	
८	संघ संस्थाहरुले आफूले काम गरेको क्षेत्रमा रहेका ज्येष्ठ नागरिकको रेकर्ड राख्ने र सम्बन्धित वडा कार्यालय समेतलाई भिडार्ड ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले बनाउने मोबाइल एप्समा सूचिकरण गर्ने			III	स्थानीय तह, नैसस	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	
९	नियमित काम रोकिएको अहिलेको अवस्थामा संघ संस्थाका कर्मचारीहरुले समेत सरकारले गरेको राहत वितरण र कोही पनि नछुट्ने व्यवस्थाका लागि नियमित सम्पर्कमा रही कामका सहयोग गर्नुपर्ने ।	I			स्थानीय तह, नैसस	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	

साथिव

नोट :

तत्कालिन : तत्कालै गरिहान्पुर्णे

मध्यकालिन : तत्कालै सुरु गरेर पन्ध्र दिनपछि द्रुत गतिमा गर्नुपर्ने

दीर्घकालिन : पन्ध्र दिनपछिसुरु गरेर १ महिना पछि द्रुत गतिमा लैजाने प्राथमिकता कम रोमन अंकको १ वटा सुरु भई क्रमशः माथितिर जानेछ ।

नैसर्गिक स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहकार्यमा काम गर्नुपर्नेछ ।

रोमन अंकको लाई पहिलो प्राथमिकता मानी क्रमश माथि जाँदा कम प्राथमिकताको हुँदै जानेछ ।

साविव

अनुसूची - ४

अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि गर्नुपर्ने काम

स	कार्यक्रम	समय अवधि			कार्यक्षेत्र (प्रदेश, जिल्ला, पालिका)	जिम्मेवार निकाय	सहायोगी निकाय	बजेट व्यवस्थापन	कैफियत
		तत्कालीन	मध्यकालीन	दीर्घकालीन					
	अपांगता भएका र पुनःस्थापना केन्द्रमा राखिएका करिब १३०० को संख्यामा रहेका अपांगता भएकाहरुका लागि प्यारसिटामोल, मास्क, हेण्ड स्यानिटाईजर, हात धुने साबुन उपलब्ध गराउन सहयोग र समन्वय गर्ने ।	I				स्थानीय तह	गैसस, स्वास्थ्य मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	आवश्यकता अनुसार	
	नियमित खाइरहेको औषधी, सहायक सामग्री दैनिक सरसफाइ समेतका लागि नभई नहुने प्याड, डाइपर, सिआइसि पाइप, क्याथेटर, फोली, कन्डोम, यूरिन व्याग, जाइलोफोन, जेली, पञ्जा, अपांगता भएकाहरुले नियमित खाने हेमोफिलिया, स्पाइनल इन्जुरी, मानसिक स्वास्थ्यसंग सम्बन्धित, छारे रोग, टिबि जस्ता औषधि	I	I			स्थानीय तह, प्रदेश सरकार सम्बन्धित मन्त्रालय	संघीय मामिला तथा सामन्य प्रशान मन्त्रालय, महिला, बालबालिका	आवश्यकता अनुसार	

(Handwritten signature)
DEJIA

कम्तीमा ४ महिनाका लागि उपलब्ध उपलब्ध गराउन सहयोग र समन्वय गर्ने ।					तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय	
अपांगता भएका नागरिकको अपांगताको प्रकृति अनुसार तथ्यांक संकलन गरी सहयोगका लागि तुरुन्तै सूचना गरी उद्धारका काम गर्न सकिने संयन्त्रको विकास गर्ने र यसमा नै सम्पूर्ण विवरण समावेश गराउने ।	I					
आवश्यकता अनुसार मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने ।	I					आवश्यकता अनुसार
अपांगता भएकाहरूका लागि कोरोना लगायतका सरकारका सूचनाहरू उनीहरूले बुझ्ने गरि अपांगता मैत्री बनाउने र सोही अनुसार प्रसारणको व्यवस्था मिलाउने ।				I		
अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई जेसुकै भए पनि प्रकोपका बेलामा उद्धार र सहयोगको प्राथमिकतामा राख्ने ।	II			II		

नोट :

तत्कालिन : तत्कालै गरिहाल्नुपर्ने

मध्यकालिन : तत्कालै सुरु गरेर पन्ध्र दिनपछि द्रुत गतिमा गर्नुपर्ने

दीर्घकालिन : पन्ध्र दिनपछिसुरु गरेर १ महिना पछि द्रुत गतिमा लैजाने प्राथमिकता क्रम रोमन अंकको १ बटा सुरु भई क्रमशः माथितिर जानेछ ।

रोमन अंकको ले प्राथमिकता क्रमलाई जनाउँछ । यो ।लाई पहिलो प्राथमिकता मानी क्रमश माथि जाँदा कम प्राथमिकताको हुँदै जानेछ ।

PPJIA